

3499

ԱՎՍԿԻ

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՄՆԱՑՈՒԿՆԵՐԻ
ՅԵՎ ՀԱԿԱԿՐՈՆԱԿԱՆ ԴՐՈ-
ՊԱԳԱՆԴԻ ՈՒ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ
ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

215

34-47

«ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԱՐՇԱՎ»-Ի
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւան

1937 թ.

09.07.2013

3499

ԳԻՆԸ 20 ԿՈՊ.

417

37

Կիրովականի տպարան

Գլավլիտի լրագրեր № 481

Գառլիեր № 774

215 Կ.

23 SEP 2009

34-47

ՅԵՄ. ՅԱՐՈՍԼԱՎՍԿԻ

**ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՄՆԱՑՈՒԿՆԵՐԻ ՅԵՎ
ՀԱԿԱԿՐՈՆԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ
ՈՒ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ**

Ժամանակակից կոմունիստական շար-
ժույթն իր զարգացման հենց սկզբից ա-
թիստական շարժում է: Կոմունիզմի մեծ
հիմնադիրներ ՄԱՐՔՍԸ և ԵՆԳԵԼՍԸ հան-
դես եյին գալիս լորպես հետեւողական
մարտիկներ ամեն տեսակ կրոնական գա-
ղափարախոսության դեմ: ՄԱՐՔՍԻ «Կրո-
նը ժողովրդի համար օպիոն է» արտա-
հայտությունը մտավ կրոնից հեռացած
միլիոնավոր պրոլետարների գիտակցու-
թյան մեջ:

ՄԱՐՔՍԻ և ԵՆԳԵԼՍԻ գործի շարունա-

կողմերը՝ ԼԵՆԻՆԸ և ՍՏԱԼԻՆԸ, կրոնը և կրոնական մնացուկները համարելով ժողովրդական մասսաներին կապիտալի ճնշումից ազատագրելու խոչընդոտներից մեկը, իրենց գործունեությունը սկզբից արդեն հետեւողական կերպով պայքարում էին կրոնական գաղափարախոսությունից դեմ:

ԼԵՆԻՆԸ դեռ առաջին հեղափոխությունից ժամանակաշրջանում «Սոցիալիզմը և կրոնը» հոդվածում գրում էր.

«Սոցիալիստական պրոլետարիատի կուսակցության վերաբերմամբ կրոնը մասնավոր գործ չէ: Մեր կուսակցությունը բանվոր դասակարգի ազատագրման համար պայքարող գիտակից, առաջավոր մարտիկների միությունն է: Այդ միությունը չի կարող և չպետք է անտարբեր վերաբերմունք ունենա անգիտակցությանը, խավարամտությանը և խավարամոլորությունըն ի դեմս կրոնական հավատալիքների» (ԼԵՆԻՆ, հ. 8 էջ 421):

Մենք յեղեկ ենք և մնում ենք ամեն մի կրոնի թշնամի: Սակայն մենք միեւնույն

ժամանակ յեղեկ ենք և մնում ենք խղճի ազատութեան կողմնակիցներ: Հենց այդ պատճառով ել խորհրդային իշխանությունն առաջին քայլերից մեկն եր յեկեղեցին պետությունից և դպրոցը յեկեղեցուց բաժանելու դեկրետի հրատարակումը 1918 թվականի հունվարին:

Հենց այդ պատճառով մենք ապահովեցինք խղճի ազատությունը և պաշտամունքների ազատությունը, չնայած այն քանին, վոր մենք համոզված ենք, վոր կրոնական պաշտամունքների կատարումը շատ ֆեառակար մնացուկ է:

Հենց այդ պատճառով ել մենք ապահովեցինք հակակրոնական պրոպագանդի ազատությունը բոլոր քաղաքացիների համար:

Մեր կոմունիստական կուսակցության ծրագրի մեջ ասված է.

«Կրոնի վերաբերմամբ Համ Կ (բ) Կ-ն չի բավարարվում յեկեղեցին պետությունից և դպրոցը յեկեղեցուց արդեն դեկրետով բաժանելով, այսինքն՝ այն միջոցառումներով, վորոնք բուրժուական դեմո-

կըրբատիան իր ծրագրներում առաջադրում
է, բայց աշխարհում վոչ մի տեղ չի հասց-
րել մինչև վերջը, շնորհիվ կապիտալի և
կրոնական պրոպագանդի միջև փաստորեն
յեղած բազմապիսի կապերի...

Կուսակցութիւնը ձգտում է լիովին
քանդել շահագործող գաւաղարգերի և կրո-
նական պրոպագանդի կազմակերպության
փոխադարձ կապերը, փաստորեն աջակցի-
լով աշխատավոր մասսաների ազատա-
գըրմանը կրոնական նախապաշարունակներից
և կազմակերպելով ամենալայն զիտական-
լուսավորական և հակակրոնական պրոպա-
գանդը:

Այս հանգամանքի վրա պետք է ա-
ռանձնապես կանգ առնել: Ներկայումս ծա-
վալի՞լ է արդյոք հակակրոնական աշխա-
տանքն իրոք այնպես, ինչպես այդ պա-
հանջում է մեր կուսակցության ծրագիրը,
և վոչ միայն Մարտնչող անաստվածների
միության, այլ մյուս կազմակերպութիւն-
ների կողմից: Կազմակերպւած է արդյոք
հակակրոնական ամենալայն զիտական—
լուսավորական պրոպագանդը և ազիտացի-

ան այնպես, ինչպես այդ պահանջում է
մեր կուսակցության ծրագիրը:

Դժբախտաբար, մենք այդ հարցին
չենք կարող պատասխանել դրականապես:
Այդ աշխատանքը զգալիորեն հետ է մնում
մասսաների պահանջից և այն խնդիրնե-
րից, վոր դրել են կոմունիստական կու-
սակցութիւնը և խորհրդային իշխանու-
թյունը:

Մեր կուսակցութիւնն իր համագու-
մարներում շատ անգամ է նշել հակակրո-
նական պրոպագանդ մղելու անհրաժեշտու-
թյունը:

Կուսակցության 16-րդ համագումարն
ընկեր ՍՏԱՆԻՆԻ զեկուցման առթիվ բա-
նաձևի մեջ մատնանշեց, վոր «Կուսակցու-
թյունը պետք է ամրապնդի և զարգացնի
այն զգալի հաջողութիւնները, վորոնք
ձեռք են բերվել մասսաներին կրոնի ու-
ակցիոն ազդեցութիւնից ազատագրելու
գործում»:

Բայց, դժբախտաբար, կուսակցության
16-րդ համագումարի այս վորոշումը չի
կատարվել: Հակակրոնական պրոպագանդի

հաջողութիւնների ազդեցութեան տակ
ընկերները զգալի մասը բարեհոգիորեն
հանգստացավ և վճռեց, Վոր մեզ մոտ կը-
րոնին արդեն վերջ է տրվել:

Կուսակցութեան նույն այդ 16-րդ հա-
մագումարում ընկ. Շվեդսկիի ղեկուցման
վերաբերյալ վորոշումներում մատնանշված
է. «Պրոֆմիութիւնները պետք է հատուկ
ուշադրութիւն դարձնեն բանվորների և
բանվորուհիների նոր կադրերի սօցիալիս-
տական դաստիարակութեան վրա, սխտե-
մատիկաբար պայքարեն մանր բուրժուա-
կան տրամադրութիւնները, նախապաշա-
րուսները և կապիտալիստական հին կյան-
քից բանվորական միջավայրում մնացած
բոլոր մնացուկների դեմ, ձիշտ կազմակեր-
պեն և ուժեղացնեն հակակրոնական պրո-
պագանդը, անտիսեմիտիզմի, շովինիզմի,
ազգային սահմանափակութեան դեմ մղվող
պայքարը և այլն»:

Պրոֆմիութիւններն իրենց խնդիրը
հակակրոնական պրոպագանդի վերաբեր-
մամբ ամենեւին չկատարեցին:

1927 թվականին ամերիկյան բանվո-

րական պատմիրակութիւնը, վոր այցելու-
թեան եր յեկել իՍՆՄ, դիմեց ընկեր
ՍՏԱՆԻՆԻՆ հետեւյալ հարցով.

«...Կոմկուսակցութիւնն ապագայում
կկարողանա, արգոք, չեղոք լինել գի-
տութիւնն ամբողջութեամբ պաշտպանող
և կոմունիզմին չդիմադրող կրոնի նկատ-
մամբ»:

Իհարկէ, պատմիրակութեան անդամ-
ները, վորոնք դնում էյին այդ հարցը,
չեյին հասկանում, վոր գիտութիւնը հա-
կառակ է և թշնամի կրոնին, և վոր կրոնը
չի կարող իրեն չհակադրել գիտութեան
ու կոմունիզմին:

Ընկեր ՍՏԱՆԻՆԻՆ այն ժամանակ այդ
հարցին պատասխանեց.

«Կուսակցութիւնը կրոնի նկատմամբ
չի կարող չեղոք լինել և նա մղում է հա-
կակրոնական պրոպագանդ բոլոր ու ամեն
տեսակի կրոնական նախապաշարուսների
դեմ, վորովհետեւ նա կողմնակից է գիտու-
թեան, իսկ կրոնական նախապաշարուս-
ները գիտութեան դեմ են գնում, քանի
վոր ամեն մի կրոն գիտութեանն ինչ-վոր

հակադիր բան է... Կուսակցությունը չի
կարող կրոնական նախապաշարունակների
վերաբերմամբ չեզոք լինել, և նա պրոպա-
գանդ կմղի այդ նախապաշարունակների դեմ,
վորովհետև դա ճիշտ միջոցներից մեկն է
ջլատելու ռեակցիոն հոգեվորականությունը,
ազգեցությունը, հոգեվորականությունը,
վորը պաշտպանում է շահագործող դասա-
կարգերին և քարոզում է հնազանդվել այդ
դասակարգերին... Լինում են դեպքեր,
վոր Կուսակցության անդամներից վոմանք
յերբեմն խանգարում են հակակրոնական
պրոպագանդի ըստ ամենայնի ծավալմա-
նը: Յեթե Կուսակցության նման անդամ-
ներին հեռացնում են, ապա դա շատ լավ
է, քանի վոր նման «կոմունիստները»
տեղ չունեն Կուսակցության շարքերում»:
(Ի. ՄՏԱԼԻՆ. «Լենինի դմի հարցերը», եջ
192, 193, 10-րդ հրատարակություն, ռու-
սերեն):

Ինչ է արված հեղափոխության 20 տա-
րում Խորհրդային Միության մեջ հակա-
կրոնական պրոպագանդի և ազիտացիայի
բնագավառում:

Արված է շատ բան: Մարդկություն պատ-
մության մեջ մենք առաջին անգամն ենք
տեսնում այդպիսի հսկայական, մասսայա-
կան և խորապես աթեիստական շարժում,
վորն ընդգրկել է միլիոնավոր մարդկանց:
Պատմությունը մի այլ նման շարժում չը-
գիտ է: Չի կարելի նվազեցնել մասսաների
գիտակցություն մեջ առաջ բերած այդ հե-
ղաշրջման նշանակությունը, հեղաշրջում,
վորը վկայում է ամենից առաջ այն փո-
փոխությունների խորություն մասին, վոր
տեղի յեն ունեցել մեք Խորհրդային յերկ-
րում, յերկրագնդի մեկ վեցերորդ մա-
սում:

Հազարամյակներով կրոնական պատ-
կերացումները ճնշել են մարդկանց գի-
տակցությունը, բայց բավական եր պրո-
լետարական հեղափոխության և սոցիալիս-
տական շինարարության 20 տարին՝ կո-
մունիստական Կուսակցության դեկավա-
րությամբ, վորպեսզի միլիոնավորներն
ազատագրվեն կրոնի ազդեցությունից:

Այդ միլիոնավորների, գլխավորապես
բանվորների ու գյուղացիների շարքում

Հան շատ հետևիողական աթեիստներ, մար
դիկ, վորոնք վոչ միայն խղել են իրենց
կապը յեկեղեցու և կրոնական կաղմակեր-
պությունների հետ, այլ և մշակել են ի-
րենց մեջ աթեիստական աշխարհայաց-
քը:

Սակայն չի կարելի նաև չափազանցել
աթեիզմի այդ հաջողությունների նշանա-
կությունը: Հաջողությունների չափազան-
ցումը շատ ավելի վտանգավոր է, քան
նրանց թերադնահատումը: Շատ վտանգա-
վոր կլինեն մոռանալ, վոր կրոնական մը-
նացուկները դեռևս բավականաչափ ուժեղ
են ԽՍՀՄ աշխատավոր ազգաբնակչության
զգալի մասսանների մեջ: Յեթե դա չլիներ,
ապա ԽՍՀ Միության մեջ գոյություն չե-
լին ունենա կրոնական մոտ 30 հազար ըն-
կերություն: Այդ բոլոր կրոնական ընկե-
րությունները և կաղմակերպությունները
հենակետ են հանդիսանում մեր կողմից
ջախջախված դասակարգային թշնամիների
համար: Յեկեղեցականներն ազդեցություն
ունեն վոչ միայն ջախջախված, լուծարքի
յենթարկված պարագիտային դասակարգե-

րի բեկորների մեջ, և վոչ միայն մենատըն
տեսների մեջ գոյություն, այլև աշխատավոր
ների շրջանում, բանվորների և կոլտնտե-
սական գյուղացիների մի մասի մեջ:

Չպետք է մոռանալ, վոր միլիոնավոր
գյուղացիներ և բանվորների մի մասը
դեռևս կատարում են այնպիսի վայրենի
կրոնական ծիսակատարություններ, ինչ-
պիսին նրանք յեղել են 1000 տարի առաջ:

Մենք չենք կարող մոռանալ, վոր դեռ
ներկա ժամանակներում էլ շատ աշխատա-
վորներ անձրեվի, հիվանդներին բժշկելու
և այլնի համար աղոթքով գիմում են գո-
յություն չունեցող աստվածներին:

Մենք չենք կարող մոռանալ այն, վոր
խավարամիտ, կրոնական գաղափարախոհ
սությունը դեռ այսօր էլ ազդեցություն
ունի ընտանեական կենցաղի վրա, պաշտ-
պանում է դեպի կինը վորպես ստրուկի
վերաբերմունք ցույց տալը: Մենք չենք
կարող մոռանալ այն, վոր դեռ այսօր էլ
կրոնապաշտ ընտանիքներում յերեխանե-
րը դաստիարակվում են սոցիալիզմին և
գիտական աշխարհայեցողությանը թշնա-
մի կրոնական վոգով:

Ահա թե ինչու վոչ մի բողոք չի կարելի թուլացնել մեր հակադրոնական պրոպագանդան ու ագիտացիան:

Այդ աշխատանքն առանձնապես կարևոր նշանակություն ունի ներկայումս:

Մինչդեռ ստիպված ենք նշել, Վոր առկա յե հակադրոնական պրոպագանդի թուլացման, իսկ վորոշ տեղերում նաև լիակատար զադարեցման փաստը: Շատ տեղերում կազմալուծվել են Մարտնչոդ անաստվածների միություն կազմակերպությունները (ՄԱՄ), լուծարքի յե յենթարկված հակադրոնական պրոպագանդը դպրոցում, պրոֆմիություններում, կոմյերիտական կազմակերպություններում:

Ինչո՞ւ դա տեղի ունեցավ:

Իբրա գլխավոր պատճառն է հակադրոնական պրոպագանդի հաջողությունների չափազանցումը, յուր տեսակի «գլխապտույտը հաջողություններից», հաջողությունների չափից ավելի մեծացումը:

Յերկրորդ պատճառն է՝ ուղորտունիտական բարեհոգությունը, վորը կայանում է նրանում, վոր մարդիկ հավատացնում

եյին և հավատացնում են ուրիշներին և իրենց, վոր «հավատացողներ բոլորովին քիչ են մնացել»:

Իսկ ճիշտ չե, խորհրդային պետություն մեջ հավատացողներ դեռ շատ կան, առանձնապես գյուղում, և հատկապես այնտեղ, ուր հակադրոնական պրոպագանդը մոռացություն է մատնված:

Յերրորդ պատճառն ուղորտունիտական այն պատկերացումն է, թե կրոնապաշտ «մնացել են միայն ծերունիները»:

Իսկ նույնպես ճիշտ չե, դիտողությունները և փաստերը ցույց են տալիս, վոր հավատացյալների մեջ դեռևս շատ են և՛ յերեխաներ, և՛ կոմյերիտական հասակի յերիտասարդություն: Բայց չե՞ վոր այդ յերիտասարդությունը սովորել է մեր դրություններում և հեռացել է դպրոցներից, առանց աղատադրվելու կրոնի մթագնումից:

Չորրորդ պատճառն այն է, վոր կուլտուրական և քաղաքական ֆրոնտի աշխատողների մի մասի մեջ գոյություն ունի ուղորտունիտական համոզվածություն, թե «կրոնը կմեռնի ինքն իրեն», թե բա-

կ
դ

վական ե միայն այս կամ այն հաջողութ-
ւոյունները ձեռք բերել տնտեսական շի-
նարարութեան ընագավառում ե կուլտու-
րայի ընագավառում, վորպեսզի կրօնը մեռ-
նի ինքն իրեն: Այդ քաղաքը քառակար ե:
Դա զբոլում ե պատմիւորեն զխաւ այն աշ-
խատանքը, վոր կատարում են կրօնական
կազմակերպութեանները:

Յեւ, վերջապես, հակակրօնական աշ-
խատանքի այդ թուլանալու գործում յե-
րեւում ե ճաշակի ընդհանուր կորուստ
մասսայական քաղաքակարական աշխա-
տանքի նկատմամբ, վորի մասին ընկեր
ՍՏԱՆԻՆԸ խոսեց մեր կուսակցութեան
կենտրոնական կոմիտեյի փետրվարյան—
մարտյան պլենումում տված իր զեկուցման
մէջ:

Հակակրօնական աշխատանքի թուլա-
ցումն անթույլատրելի յե մանավանդ այն
պատճառով, վոր մենք այժմ նկատում ենք
կրօնական կազմակերպութեաններէ գործու-
նելոյթան աշխուժացում: Թշնամին չի կա-
րող չողտադործել կրօնական կազմակեր-
պութեանների փոխած ցանցը մեր յերկ-

րում: Բազմաթիւ փաստեր խոսում են այն
մասին, վոր այժմ արդեն կրօնական կազ-
մակերպութեաններն սկսել են ուժեղ կեր-
պով պատրաստուել աշխատավորների խոր-
հուրդների ընտրութեաններին:

Իերեւմ մեր մամուլում հրապարակված
մի քանի փաստեր:

«Խարկովսկի րարոչի»-ն հունիսի 1-ին
հաղորդում ե, վոր տերտերները նախընտ-
րական գասարդիային ուղեւորութեաններ
են կատարում դեպի Խարկովի մարզի շըր-
ջանները: Պրտավայից Կրեմենչուգ են յե-
կել տերտերները, հրահանգներ տալու տե-
ղական հոգեւորականութեանը, թե ինչպես
աշխատել առաջիկա ընտրութեանների կա-
պակցութեամբ: Յեկեղեցականներից մեկը
ժողովում բավական վոչ յերկրմաստ կերպով
արտահայտեց իր փայփայած միտքը՝ տեր-
տերների կողմից առաջ քաշել մի թեկնա-
ծութեան Գերագույն Խորհրդի համար:

«Ռարոչի կրայ» թերթը (Իվանովոյի
մարզ) նոյեմբերի 4-ին հաղորդում եր, վոր
Իլինսկի շըջանի կուտնտեսութեաններում
յերեւակել ե մի հեղ ծերուկ, վորը շըջում

եր կոլանտեսությունները և «գուշակում ապագան»: Տերտերները հանդեսով եյին գիմալորում այդ «ուխտավորին» և լուրեր եյին տարածում, թե նա բժշկում և հիվանդություններից: Այդ «ծերուկը» ղուրս յեկավ նախկին խոշոր առևտրական Նովո-ժիլովը, վորը կատարելով կրոնականների դիրեկտիվները, շրջում եր գյուղերը, վոր-պեսզի յերեման հանի այն մարդկանց, վորոնց վրա տերտերները կարողանան հենվել խորհուրդների ընտրությունների ժամանակ:

Հարավային Ղազախստանի Սարամի շրջանում աղագյանականները մոլլաների հետ միասին ակտիվ կերպով նախադա-րաստվում են խորհուրդների ընտրություն-ներին և արդեն կաղմել են այն մարդկանց ցուցակները, վորոնք, նրանց կարծիքով, պետք և լինեն շրջգործկոմի նախագահ և գյուղխորհուրդների նախագահներ:

Մի շարք տեղերում տերտերներն արդեն անց են կացնում ընտրությունների «ռեպետիցիան», ուժերի փորձը: Այսպես, որի-նակ, 1937 թվականի մարտի վերջերին

Յարոսլավլի մարզի Սուգայկովի շրջանի Տուրգենեվյան գյուղխորհրդում յեկեղեցու շենքում յեկեղեցականները կատարեցին գյուղական խորհրդի ընտրությունների փորձը:

Ահա այն փաստերը, վորոնք ցույց են տալիս, թե վորքան ակտիվացել են կրո-նական կաղմակերպություններն առաջիկա ընտրությունների կապակցությամբ: Մի-անգամայն պարզ և, վոր կրոնական կաղ-մակերպությունների հովանու տակ գոր-ծում և խորհրդային իշխանության թշնա-մին:

Առանձնապես պետք և նշել, վոր Թըշ-նամին տեղ-տեղ կարողացել և խցկվել խոր-հուրդները և ոգնում և կրոնական կաղմա-կերպություններին:

Այսպես, որինակ, Սվերդլովի մարզի Սուխոլոժսկի շրջգործկոմը գրավոր կերպով տեղեկացրեց Սվերդլովի թեմի միտրոպո-լիտին, վոր նա չանհանգստանա տերտերի ազատ տեղի նկատմամբ: Շրջգործկոմն ար-դեն «նշանակել և» մի տերտեր «հովվական պարտականությունները կատարելու» հա-

մար: Այստեղ շրջգործկոմը հանդես ե գալիս տերտերական կադրեր բաշխողի իր համար միանգամայն անվայել դերում:

Մոտավորապես նույնպիսի փաստ են հաղորդում Բելո-կալիտվենսկի շրջանից (Ադով-Սեվոկյան յերկրամաս): Բելո-կալիտվենսկի շրջգործկոմի նախագահ Կրիվոպոլստենկոյն «բարություն արեց» տերտեր Գուլյակովի վերաբերմամբ, պաշտոնապես հաստատելով նրան Բելո-կալիտվենսկայայի յերեց և հանելով յերեցությունից տերտեր Յանչենկոյին, վորը մրցում եր տերտեր Գուլյակովի հետ: Տերտեր Գուլյակովի իսկույն յերախտահատույց յեղավ շրջգործկոմի նախագահին և հավաքելով իր «ակտիվիստներին», առաջարկեց հարգել շրջգործկոմի նախագահ Կրիվոպոլստենկոյին, նվիրելով նրան յեկեղեցուց մի գորգ: Առաջարկութուն ընդունվեց, գորգը շրջգործկոմի նախագահին մատուցեցին այսպիսի վերտառությամբ՝ «Տոկուն բոլշևիկ ընկ. Կրիվոպոլստենկոյին՝ յեկեղեցական խորհրդից ի նշան այն հաղթանակների ու նվաճումների, վոր ձեռք ե բերել շրջգործ-

կոմը նրա իմաստուն առաջնորդությամբ՝ մասսաների կուլտուրական լուսավորության ֆրոնտում»:

Ի հարկե, այդ որինակ խայտառակ փաստերը յեղակի յեն, բայց նրանք վկայում են այն մասին, վոր կան այնպիսի խորհուրդներ, ուր սողոսկել են թշնամիները, վորոնք ոժանդակում են կրոնական կազմակերպություններին և պատրաստ են ոգնել նրանց՝ ընտրությունների ժամանակ:

Տեղ-տեղ մեր խորհուրդների մեջ սողոսկել են ահտիվ յեկեղեցականներ:

Մենք չենք ուզում ասել, վոր հավատացյալները չեն կարող ընտրվել խորհուրդների մեջ: Սահմանադրության լրիվ համապատասխան նրանք կարող են ընտրել և կարող են ընտրվել:

Սակայն խորհուրդների մեջ պետք ե արդյոք ընտրել ահտիվ յեկեղեցականներին: Վո՛չ պեթ և պայքաբել, վոր խորհուրդների մեջ չընտրվի պաշտամունքի և վոյ մի սպասաբհու, կրոնական կազմակերպությունների և վոյ մի աղջիվ գործիչ:

Խորհուրդների ընտրությունների նա-

խապատրաստման կապակցությամբ՝ տեր-
տերները յուրայնորեն զբաղվեցին Սահ-
մանադրության «պարզաբանումով»։ Նրանք
բացատրում են այն այնպես, ինչպես ի-
րենց ձեռնտու յե։ Մեր տեղական մի քա-
նի խորհուրդների ապուշ անհույսության
պատճառով տեղի յես ունենում այսպիսի
փաստեր։

Բուլերեհնակի շրջանի (Ոմսկի մարզի)
Ստարիյ Կարասուկ գյուղում տերտերը
հայտարարեց ամբողջ բնակչությանը, վոր
նա յեկեղեցում անց ե կացնում Սահմա-
նադրության քննարկումը։ Այդպիսով՝
Սահմանադրության բացատրության նա-
խաձեռնությունը յեխնում ե վոչ թե տե-
ղական խորհրդից, այլ՝ տերտերից։

Սորոկենովո գյուղում տերտերը կանո-
նավոր կերպով հավաքում ե յեկեղեցական
խորհուրդը և կարգում Սահմանադրու-
թյունը, յուրայնորեն մեկնաբանելով այն։

Ե՛լ ավելի դարմանալի փաստ են հա-
յորդում Իվանովոյի մարզից. ապրիլի
26-ին Ֆեոդորովսկի գյուղխորհրդում (կիր-
ժաշսկի շրջանի) գյուղխորհրդի հերթա-

պահը տերտեր Ուրովն եր, վորն այցելու-
ների հետ անց եր կացնում կրօնական
դրույցներ։

Սյդ որինակ փաստերը ստիպում են
մեզ արթուն լինել և հոգ տանել, վոր խոր
հրդային կազմակերպությունները վոչ մի
չափով չկարողանան ոգտագործվել խոր-
հուրդների մնջ տերտերների և կրօնական
կազմակերպությունների գործիչների սո-
զուկելու համար։

Մենք կրօնականների կողմից ունենք
ուղղակի փորձեր վոչ միայն ընդարձակո-
րեն մեկնաբանելու, այլ և հակահեղափո-
խականորեն աղավաղելու խորհրդային
Սահմանադրությունը։ Սահմանադրությունը
աղավաղելու, այն ընդարձակորեն մեկնա-
բանելու փորձերի դեմ, խորհրդային որ-
դանները կրօնական կազմակերպություն-
ների ուժեղացման համար ոգտագործելու
փորձերի դեմ մենք պետք ե ամենավճռա-
կան պայքար մղենք։

Մեր կարևորագույն խնդիրներից մեկն
ե՝ կոմունիստական, հետեվապես նաև ա-
թիստական վոգով զստիարակել մեր

յերիտասարդ սերունդը: Մենք ունենք փաստեր, վարոնք վկայում են կրոնական կազմակերպությունների ուժեղ փորձերի մասին՝ ազդելու յերիտասարդության վրա: Կրոնական և աղանդավորական կազմակերպությունների մեջ յերիտասարդությանը ներգրավելու մեթոդները շատ բազմաոճակ են: Այսպես, որինակ՝ «Վոստոչնո-Սիբիրսկայա պրավդա» թերթի ապրիլի 24-ի հաղորդագրությամբ՝ Չերեմխովսկի շրջանի Վելսկոյե գյուղում յեկեղեցական համայնքը կազմակերպել և յերիտասարդության ժամանցը—ձեռք են բերել սեղանի բլիտարդ, շախմատ, շաշկի:

Յեկեղեցական կազմակերպությունների մեջ յերիտասարդներին ներգրավելու կանախներից մեկը—դա յեկեղեցական յերգեցիկ խմբերն են, ուր տերտերներն աշխատում են հալածազրել յերիտասարդությանը:

Տեղատեղ տերտերները կազմակերպում են դպրոցական հասակի յերեխաների մասնաշաղկան կնուներ:

Աղանդավորական քարոզիչները և տեր-

տերներն ամեն ինչ ոգտագործում են իրենց նպատակների համար, այդ թվում և տարերային աղետները, և՛ յերաշտը, և՛ արեվի խավարումը: Նրանք հույսով են լինում, վոր դժվար դրության մեջ գտնվող մարդուն ավելի հեշտ ե խաբել: Յեվ նրանք վոչնչից չեն խորշում: 1936 թվականի գարնանը Վրաստանի մի քանի շրջաններում տեղի ունեցան յերեխաների կարմրուկով և ծաղիկով հիվանդանալու դեպքեր: Ոգտվելով այդ բանից, տերտերներն ուժեղ ագիտացիա տարան, թե «բոլոր ուժեղ ագիտացիա տարան, թե «բոլոր չմկրտված յերեխաները կմեռնեն»: Նրանք իրենց այս հակահեղափոխական ագիտացիան ուժեղացրին այն ժամանակ սպասվող արեվի խավարման կապակցությամբ: Վորպես արդյունք նրանց ագիտացիայի մի շարք տեղերում տեղի ունեցավ յերեխաների և նույնիսկ անչափահասների մասնաշաղկան կնուներ: Իրենց յերեխաներին մկրտում եյին նաև առանձին «կոմյերիտներ» և «կոմունիստներ»:

Վերջին ժամանակի մի շարք փաստեր վկայում են յեկեղեցականների և աղան-

գավորական պարագլուխների ուղղակի հակահեղափոխական գործունեություն մասին, լրտեսությունը ցույց տված նրանց մասնակցություն մասին: Փաստեր կան, յերբ կրոնական կազմակերպությունները միահյուսվում են տրոցկիստական և բուխարինյան լրտեսների հետ, եսերների և ժողովրդի մյուս թշնամիների հետ և նրանց հետ մեկտեղ հակահեղափոխական աշխատանք տանում:

Նորերս Ուլույում բացվեց ֆաշիստ յեկեղեցականների հակահեղափոխական հըրոսակախումքը: Այդ մասին հաղորդում է «Ուլուվսկայա պրավդա» թերթը 1937 թվականի մայիսի 30-ի համարում: Այդ հըրոսակախումքը միավորում եր վոչ միայն քահանաներին, այնտեղ կային նաև մեկ նախկին իշխան, ութ նախկին խոշոր տընատեր և յերեք նախկին կալվածատեր: Այդ հակահեղափոխական հրոսակախմբից 7 հոգի ցարեզմի ժամանակ յեղել են սեվհարյուրակային «Միխայիլ Աբխանզելե» միություն ակտիվ անդամներ: Տասնվեց հոգի դանազան ժամանակներ դատվել են

հակահեղափոխական գործունեություն համար: Բոլոր այդ մարդիկ յեկեղեցու հովանու տակ հակահեղափոխական աշխատանք են տարել:

Վերջին ժամանակներս մամուլում հըրապարակվել են յեկեղեցականների՝ լրտեսությունը ցույց տված մտնոկցուրյոմ միշարք փաստեր: Այսպես որինակ, «Խարկովսկի ռաբոչի»-ն հունիսի 11-ի համարում հաղորդում է, վոր Պիրյատինի շրջանի (Խարկովի մարզի) տեղական յեկեղեցականները հատկապես մի կույս եյին ուղարկել Կիեվ՝ ոտարերկրյա հետախուզություն գործակալի մոտ, հրահանգներ ստանալու: Կրեմենչուգի յեկեղեցական համայնքի ղեկավարներից մեկը դուրս յեկավ գերմանական լրտես:

Մամուլը նման որինակ փաստերի մասին հաղորդում է ուրիշ շատ տեղերից: Նույն այդ ուղղությունամբ մեծ ակտիվություն են ցուցաբերում ադանդավորական կազմակերպությունների զանազան տեսակի ղեկավարներ:

Ահա թե ինչու ավելի քան որինական

ե արթուն աշալըջությունը յեկեղեցական-
ներէի և կրօնական կազմակերպություննե-
րի վերաբերմամբ, այլև նրանց գործունե-
յության նկատմամբ ամենաուշադիր հսկո-
ղությունը, այդ գործունեյության ռաւում-
նասիրումը, մասսաների վրա նրա ունե-
ցած ազդեցության հակադերիւր և այդ ազ-
դեցության դեմ պայքարելը:

Իսկ կոմունիստներն ինչպես պետք է
պատասխանեն կրօնական կազմակերպու-
թյունների գործունեյության այդ աշխու-
ժացմանը, և ինչպիսին պետք է լինի մեր
հակակրօնական պրոպագանդի և ագիտա-
ցիայի բովանդակությունը:

Ամենից առաջ անհրաժեշտ է մասնա-
նշել, Վոր հակակրօնական և մյուս կազ-
մակերպությունները, Վորոնք պարտավոր
են հակակրօնական պայքար մղել, աննե-
րելի դանդաղ և թույլ են ծավալում այդ
աշխատանքը: Վերջինս պետք է ծավալել
ազնիւ ուժգին՝ և՛ լայնքով և՛ խորու-
յամբ:

Հակակրօնական ագիտացիան բավա-
կանաչափ չի ծավալվել մամուլում, թե-

պետ վերջին ժամանակներս ընդհանուր
և շրջանային մամուլն ուժեղացրեց իր ու-
շադրությունը հակակրօնական պայքարի
հարցերի նկատմամբ:

Սոսեւով հակակրօնական ագիտացիայի
և պրոպագանդի թերությունների ու թու-
լության մասին, մենք ամենից առաջ նը-
կատի ունենք Մարտնչոյ անասովածների
միության կազմակերպությունը, Վորը
միության աշխատում, իսկ տեղ-տեղ՝ ինքնա-
լուծաբքի յե յենթարկվել: Անհրաժեշտ է
վերաստեղծել և ամրապնդել ՄԱՄ-ի կազ-
մակերպությունները: Սակայն միաժամա-
նակ պետք է հրաժարվել այն ֆլասակար
հայացքից, թե հակակրօնական պրոպա-
գանդով պետք է զբաղվի միայն
ՄԱՄ-ը: Դա բոլոր կոմունիստների, բոլոր
կոմյերիտների, պրոֆմիութենական բոլոր
կազմակերպությունների գործն է, բոլոր
նրանց, ով կուլտ-մասսայական աշխատանք
է տանում: Դա զպրոցի, կինոյի, թատրո-
նի, մեր ամբողջ մամուլի, հակակրօնա-
կան և յերկրագիտական թանգարանների
գործն է, ուղիւ-հաղորդման գործը: Դա

մեր յուրաքանչյուր ազիտատորի՝ կու-
սակցական և վոչ-կուսակցական բողջեիկի
գործն և:

Միանգամայն անբավականաչափ են
ծախալել հակաիրոնական աշխատանքը
պրոֆմիսությունները և կուս-ժողովմատի
որդանները:

Ընտրություններին նախապատրաստ-
ման կապակցությամբ պետք է նախա-
դիւշացնել 2 տարբեր բաներ շփոթելուց:

Առաջինը՝ մեր վերաբերմունքը դեպի
կրոնը և կրոնական կազմակերպություն-
ները:

Յերկրորդ՝ մեր վերաբերմունքը դեպի
հավատացյալները:

Այս յերկու բանը չի կարելի շփոթել:
Կրօնի և կրօնական կազմակերպութեան
դեմ մենք պայքարում ենք և պայքարելու
յենք: Իսկ հավատացող մասսային մենք լու-
սավորում ենք և համոզում: Մենք չենք
պայքարում հավատացյալների դեմ, այլ պայ-
քարում ենք կրօնի դեմ: Այստեղից է նա-
յեղ մեր հակաիրոնական գործունեյու-
թյան բնույթը և մեր աշխատանքի բո-
վանդակությունը:

Առաջվա պես, և մանավանդ ներկա
մոմենտում մենք խորացված հակաիրո-
նական պրոպագանդ ենք մղում կուսակ-
ցության ցուցումների, Լենինի և ՍՏԱ-
Լինի ցուցումների հիման վրա:

Մենք բացատրում ենք գիտության և
կրոնի անհամատեղիւթյունը: Դրա հա-
մար մենք պետք է լայն չափերով կազ-
մակերպենք գիտա-լուսավորական բը-
նույթի դասախոսություններ և զեկու-
ցումներ:

Կոլտնտեսական և մենատնտես գյու-
ղացիների լայն մասսաներին մենք պետք
է բացատրենք բնության այն յերեվութ-
ները, զոր դեռ շատերը մինչև այժմ բա-
ցատրում են գերբնական ուժերի՝ ապօրո,
սատանայի, սրբերի, չարքերի միջամտու-
թյամբ և այլն: Մասսաները հետաքրքը-
վում են այնպիսի հարցերով, ինչպիսիք
են կյանքի ծագումը յերկրի վրա, աշ-
խարհի կազմությունը: Գիտության նվա-
ճումները հերքում են կրոնական բոլոր
պատկերացումները բնության և հասարա-
կության մասին: Յեղ գիտության այդ

նվաճումները մենք պետք է մասսա-
յականացնենք կրոնական, վոչ-գիտական
հայացքների դեմ պայքարելու համար։
Որինակ՝ վերցնենք աշխարհի ստեղծման
հարցը, կենդանիների, բույսերի ծագման
հարցը։ Աստվածաշնչում այս բոլորը ներ-
կայացված է միամիտ կերպով, յերեխա-
յորեն։ Աստվածաշնչում արտացոլված են
այն վայրենիների պատկերացումները,
վորոնք կազմվել են բազմաթիվ հազարա-
վոր տարիներ առաջ։ Մենք աստվածա-
շնչի կրոնական հեքիաթներին պետք է
հակադրենք Դարվինի ուսմունքի, Բեր-
բանկի և մեր գիտնական սելեկցիոնե-
րներ Միչուրինի, Յիցինի, Լիսենկոյի աշ-
խատությունների լայն պրոպագանդը։ Այս
նյութի վրա պետք է ցույց տալ աշխարհի
վերաբերյալ կրոնական պատկերացումնե-
րի անհեթեթությունը։

Պետք է ցույց տալ, թե ինչ միամիտ
հեքիաթ է հանդիսանում աստվածաշնչի
այն պատմությունը, թե իբր աստված մե-
ծամանակ ստեղծել է անասունների ու
բույսերի բոլոր տեսակները, և իբրեւ թե

նրանք այն որից մնում են անփոփոխ։
Այս հեքիաթի միամտությունը և անհեթե-
թությունն առանձնապես պարզ կլինեն,
յեթե պատմենք այն մասին, թե ինչպես
Միչուրինը, Բերբանկը, Լիսենկոն, Յիցինը
և մյուսները ստեղծեցին և ստեղծում են
բույսերի նոր տեսակներ։ Դյուղացիներն
այդ գիտեն և հեշտությամբ կհասկանան։
Պետք է միայն այդ, - ինչպես հարկն է,
բացատրել նրանց։

Նույնիսկ այնպիսի փաստեր ինչպիսին
են խորհրդային սովառնորդների հիանալի
թուիչները դեպի Հյուսիսային բեվեռ,
Հյուսիսային բեվեռի վրայով դեպի Ամե-
րիկա կատարած թռիչքները, վորոնք նա-
խապես ճշտությամբ հաշվված եյին խոր-
հրդային սովառնորդների, խորհրդային
ինժեներների կողմից (ըստ վորում նրանք
բոլորն էլ անաստվածներ են), բավակա-
նաչափ ցայտուն կերպով ցույց են տալիս,
թե վորքան մեծ են գիտության հաջողու-
թյունները մեր յերկրում և թե վորքան
խղճուկ են յերևում դրա համեմատությամբ
աշխարհի վերաբերյալ կրոնական հեքիաթ-

ները: Պետք է այդ-լայն չափերով պրոպագանդ անել: Այդ ամենը հիանալի նյութ է կրոնական նախապաշարունակները ջրելու համար:

Առաջվա պես մենք պետք է բացատրական մեծ աշխատանք տանենք կոմունիզմի նկատմամբ կրոնի թշնամական դիրքի, կրոնական կազմակերպութիւններէ դասակարգային դերի, նրանց՝ վորպես սոցիալիստական շինարարութեան արգելակող դերի վերաբերյալ: Այդ բանն ապացուցող փաստերը շատ են. բավական է ուշադրութեամբ դիտել տեղական կյանքը՝ տեսնելու համար բոլոր և ամեն տեսակ կրոնական կազմակերպութիւնների այդ փնասակար գործունեութիւնը:

Մենք պետք է մեծ աշխատանք տանենք՝ մերկացնելու համար կրոնական կազմակերպութիւնների հակահեղափոխական ծառայութիւնը կապիտալիստական շրջապատին: Պետք է նրանց մերկացնել և աշխատավորներին ծանոթացնել նրանց դիվերսիոն, լրտեսական, փնասարարկան գործունեութեան փաստերին: Դեռ ավել-

լին, պետք է ցույց տալ յեկեղեցականների անցյալ հակահեղափոխական վողջ գործունեութիւնը, յեկեղեցականների, վորոնք ոժանդակում էին սպիտակ գվարդիականներին և ինտերվենտներին, բոլոր յերկրներում ոժանդակում էին և այժմ ուժանդակում են սոցիալիզմին թշնամի կապիտալիստական իրավակարգին:

Մենք ցույց ենք տալիս կրոնի անգործութիւնը դիտութեան տեսակետից, նրահեքիաթների անիմաստութիւնը և կրոնական նախապաշարունակների փնասը: Մենք ցույց ենք տալիս, թէ ինչպիսի նպատակների յե ծառայում կրոնը, վեր ենք հանում կրոնական կազմակերպութիւնների կապը աշխատավորների թշնամի ուժերի հետ:

Հարեցտանում Իտալիայի մղած պատերազմի որնիկավ, Իսպանիայում Փաշիստական Գերմանիայի և Իտալիայի կատարած ինտերվենցիայի որինակով յուրաքանչյուր հավատացյալ մեր պրոպագանդից պետք է իմանա յեկեղեցու խայտառակ դերի, Փաշիզմին և իմպերիալիզմին

նրա մատուցած ծառայութեան մասին, այն մասին թե՛նա ինչպէս եողնում Իտալիայի, Գերմանիայի և Փաշխտական մյուս պետութիւններին ամենազարեի վոճրադործութիւններին աշխատավորներին դեմ:

Պետք է պատմել, թե ինչպէս կաթոլիկ յեկեղեցու գլուխը, Հռոմի պապը, վորը դեռ վոչ շատ առաջ «խաչակրաց արշավանք» եր կազմակերպում Խորհրդային Միութեան դեմ, որհնում է կանանց, յերեխաների և ծերերի մասսայական բնաջընջումը Փաշխտ բանդիտների կողմից, աշխատավորների մասսայական սպանութիւնները, պարգևատրելով և որհնելով աշխատավոր մարդկութեան դեմ կատարվող այդ ամենանոզկալի վոճրադործութիւններին մասնակիցներին:

Մենք մեր հակակրոնական պրոպագանդում աշխատավորների առաջ պետք է վեր հանենք բոլոր կրօնների յեկեղեցականների և ազանդավորական պարագլուխների քառակար գործունեյութիւնը:

Շատ լայն և տարբեր նյութի հիման վրա մենք պետք է ցույց տանք կրոնի և

կրոնական կազմակերպութիւնների վնասը: Կրոնի դեմ մենք պայքարում ենք համոզելու և միայն համոզելու միջոցով:

Խորհրդային Սահմանադրութիւնն անհամեմատ ավելի, քան աշխարհում մի վորեւ այլ յերկրի սահմանադրութիւնն, ապահովում է կողմի ազատութիւն, յուրաքանչիւր մարդու իրավունք և վերապահվում հավատալու իր ցանկացած աստուծոյ կամ չհավատալու վոչ մի բանի: Այդ մենք պետք է բնագծենք ամբողջ ուժով և անկեղծութեամբ, թույլ չտալով վոչ մի խտրում և վերապահութեամբ հավատացյալներին վերաբերմամբ, վորոնք զերակշռող մեծամասնութեամբ խորհրդային իշխանութեանը նվիրված մարդիկ են:

Մենք՝ անաստվածներս՝ Ստալինյան Սահմանադրութեանը լիովին համապատասխան կարծում ենք, վոր խորհրդային ազնիվ քաղաքացիները կարող են և պետք է ընտրվեն աշխատավորների խորհուրդներում անկախ այն բանից՝ հավատում են նրանք աստուծոյ, թե վոչ: Սակայն մենք պե՛տ է պայտարենք, վոր խորհուրդների մեջ չնսրվեն նրանք, ովքեր իրենց համար արհեստ են դարձրել գոյութիւն չունեցող աստվածների, սրբերի, հրեշտակների, սասանայի, դժխտի ու դրախտի վերաբերյալ հեփաթեթով ժողո-

վրդիմ քմեցնելու գործը: Մենք դեմ ենք, վոր աշխատավորների խորհուրդների մեջ սողոսկին ահալով կրոնավորները, և հիշեցնում ենք ընկեր ՍՍՍՀԻՆԻ խոսքերը՝ Նորհուրդների Համամիութենական Արտակարգ 8-րդ Համագումարում տված նրա զեկուցումից:

«... Յեթե ժողովուրդը վորևե տեղ ընտրի թշնամի մարդկանց, ապա այդ կընըշանակի, վոր մեր ազիտացիոն աշխատանքը շատ վատ է զրված, և մենք լիորեն արժանի յենք այդ խայտառակության, իսկ յեթե մեր ազիտացիոն աշխատանքը բոլշեվիկորեն տարվի, ապա ժողովուրդը թշնամի մարդկանց ներս չի թողնի իր գերագույն որգանները: Կնշանակի պետք է աշխատել, և վոչ թե նվալ, պետք է աշխատել և վոչ թե սպասել, վոր ամեն ինչ տրվի պատրաստի, վարչական կարգով»:

Մեր պրոպագանդը և ագիտացիան կրոնի դեմ չպե՛սք յի՛նք վե՛րացալե՛ս պրոպագանդ և ագիտացիա:

Պետք է կազմակերպել դասախոսություններ, զեկուցումներ, զրույցներ հավատացյալների հետ. այդ զրույցներին մասնակցելու համար ներգրավելով շարքային անաստված բանվորներին, կոլտրնտեսականներին, ինտելիգենտներին:

Մենք հատուկ ուշադրություն ենք հրավիրում Մաքսեչոդ անաստվածների քննությունը կազմակերպությունների ռաբայիմ անդամների ակտիվացման, նրանց աքիզմի պրոպագանդայի մեջ ներգրավելու անհրաժեշտությունը վրա: Պետք է անաստվածների կազմակերպություն մեջ ներգրավել այն մանդկանց, վորոնք խղել են իրենց կապը կրոնից և հեռացել կրոնական կազմակերպություններից: Պետք է զբաղվել նրանց հետ, բարձրացնել նրանց գիտակցություն մակարրակը: Մյուս կարելիք խնդիրը կայանում է նրանում, վոր բաժնեացիի ագիտացումների և պրոպագանդիստների մակարդակը: Անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր շրջանում կազմակերպել հակակրոնական պրոպագանդիստների և ագիտատորների վորակավորումը բարձրացնելու և վերապատրաստելու դասընթացներ: Որինակ, Մոսկվայում հակակրոնական տասնորյա դասընթացները 13 շրջաններում տվեցին հակակրոնական ակտիվ 800 մարդ: Անհրաժեշտ է հակակրոնական աշխատանքի համար ներգրավել ուսուցիչներին, ագրոնոմներին, բժիշկներին, ինժեներատեխնիկական աշխատողներին:

Պե՛սք է վերանայել և բաժնեացի յեղած գրադարանները: Ներկայումս հակա-

կրօնական գրականությոնը լույս է տես-
նում շատ ավելի մեծ չափերով, քան այդ
յեղել է մինչև վերջին ժամանակներս: Նա
պետք է լինի գրադարաններում:

Ներկա մոմենտի համար գլխավորն է՝
յուրաքանչյուր ավյալ վայրում կուտնտե-
սության մեջ, գյուղում, ձեռնարկության,
հիմնարկության մեջ, դպրոցում միավորել
ակօթի անասնաբույժներին: Մարտնչող անաս-
նաբույժների բնկերության կազմակերպություն-
ները շրջել դեպի հավասարակշռության հետ տա-
վող մասնատված անասնաբույժների կողմը: Բայց
չդնել այն բանի վրա, թե ժամանակը անաս-
նաբույժ է մեծ ոգիով, այլ ակօթի կերպով պայ-
քառել՝ հաղթահարելու համար կրօնը և կր-
թական անասնաբույժները:

Մեր հակակրօնական պրոպագանդը
մեր կոմունիստական ընդհանուր պրոպագան-
դի և ագիտացիայի, ՄԱՐՔՍԻ, ԵՆԳԵԼՍԻ,
ԼԵՆԻՆԻ և ՍՏԱԼԻՆԻ ուսմունքի պրոպա-
գանդի մասն է: Հակակրօնական պրոպա-
գանդը և ագիտացիան չպետք է և չեն կա-
րող կտրվել կուտակցության և խորհրդա-
յին կառավարության մեզ առաջադրված
խնդիրներից: Մեր պայքարը հակա-
պայքար է սոցիալիզմի ն
հակների համար:

«Ազգային գրադարան

NL0162184